

Referat fra møte i vann og avløpsgruppen i Haugalandet vannområde

Møte: Mandag 13. november, Tysvær rådhus

Til stede:		
Karmøy kommune	Elin Olsgård	X
Haugesund kommune	Torbjørn Pedersen	X
Bokn kommune	Kjell Arne Valentinsen	X
Vindafjord kommune	Hilbjørg Fludal	X
Vindafjord kommune	Knut Førland	X
Tysvær kommune	Marlin Øvregård Løvås	X
Tysvær kommune	Birgitte Kihle	X
Sveio kommune	Fredrik Aalo Flood	Meldt forfall
Sekretariat vannområde Haugalandet	Sven-Kato Ege	X

Sak 1 Godkjenning av referat fra forrige møte i arbeidsgruppa

Tysvær kommune ønsket å rette i sak 2. Tilsynsgebyr for å følge opp private avløp, er lagt inn i budsjettet.

Vedtak sak 1:

Arbeidsgruppa i Haugalandet vannområde godkjenner referatet fra møtet i arbeidsgruppa (22.9.17).

Sak 2 Felles plattform for håndtering av spredte avløp i Haugalandet vannområde

Denne saken var utgangspunktet for dette møtet, siden samtlige av kommunene har utfordringer med spredte avløp. Det var tre punkter (fra forrige møte) man ønsket å diskutere nærmere:

- **Lokal forskrift**

Torbjørn Pedersen viste til at en lokal forskrift i utgangspunktet gir lite spillerom, og stilte spørsmål med hvor mye man vil få ut av en slik forskrift. Han henviste til Haugesunds lokale forskrift, og at den per i dag ikke er i henhold til overordnet regelverk. Det virket å være en felles konsensus i gruppa om og ikke arbeide for en forskrift.

- **Felles samarbeid**

Deltakerne så i større grad for seg felles retningslinjer, holdninger og krav til håndtering av spredte avløp. I et forarbeid til en felles plattform mente Kjell Arne Valentinsen at det ville være gunstig hvis man kan se når og hvordan kommunene godkjenner renseløsninger knyttet til spredte avløp.

I praktisk betydning ønsket gruppa å utarbeide et sonekart for hver kommune (evt. senere Haugalandet), som kan fungere som vedlegg til felles retningslinjer. Gjerne knyttet til et vedtak. Tysvær og Vindafjord kommuner har fått kartlagt sine resipienter, mens arbeidet med å få en oversikt over avløpsløsninger pågår i Bokn kommune. I tillegg viste Torbjørn Pedersen frem Haugesund kommunes sonekartmodell, basert på vannskiller. I arbeidet med utarbeidelsen av et slikt kart, kan Haugesund være hjelpelige med tips. Målet med et slikt kart vil være å ha like renskrav for sammenlignbare og felles resipienter/vannforekomst på Haugalandet. Det innebærer at kommunene må ha like sonetyper med felles kriterier.

Det kom også et forslag om å invitere Etne og muligens Sauda inn i VA-gruppa, siden førstnevnte er en del av HIM-samarbeidet, og at begge har mange av de samme utfordringene som kommunene på Haugalandet. Sekretariatet vil følge opp dette.

I diskusjonen rundt felles retningslinjer, holdninger og krav ble flere andre momenter diskutert:

Tett tank-løsning

Det kom blant annet frem at flere av kommunene har ulik praksis knyttet til tette tanker. Vindafjord gir i særskilte tilfeller tillatelse til tett tank-løsninger, mens Haugesund kommune ikke gir. Sistnevnte begrunner det med høy kostnad, og at alarmene ikke fungerer tilfredsstillende. Tysvær kommune tillater i større grad tett tank-løsning. Med en slik løsning har man full kontroll over avløpsvannet, men det fordrer et velfungerende varslingsystem og hyppig tømning samt at forurensningsmyndighet må være nøye med oppfølging. Tysvær kommune har satt krav om tømning hvert år, og det samme gjelder Vindafjord kommune. Utfordringer kan oppstå ved ekstratømminger, hvis eierne av slike installasjoner ikke bruker HIM. Rapporteringen kan da bli mangelfull.

Minirensesanlegg og krav til påkobling for fritidsbebyggelse

I diskusjonen rundt tette tanker, ble det stilt spørsmål rundt minirensesanleggs egnethet knyttet til hytter. Det ble argumentert for at hytter i regionen ofte blir hyppig brukt, i motsetning til fritidsbebyggelse på fjellet, og at et minirensesanleggs rensegrad ikke tilfredsstillende ved en så aktiv bruk. Det ble nevnt at man i forurensningsforskriften ikke har hjemmel til å kreve påkobling til offentlig nett. Men hvis man implementerer det i en kommuneplan, og fritidsboligen har en eksisterende utslippstillatelse, så har man mulighet til dette. Grappa mente det var viktig at flere fritidsboliger med nærhet til offentlig avløpsnett skal koble seg på. I et slikt arbeid er det avgjørende at man tar en helhetsvurdering av hva som er mest fremtidsrettet. Grappa vil diskutere dette videre.

Felles krav og retningslinjer for påkobling til kommunalt nett

Kommunene etterlyste felles retningslinjer for tvungen påkobling. Et av spørsmålene deltakerne stilte seg, var hvor store kostnader man kan pålegge en husstand før det blir urimelig. I Tysvær er en sak på vei til kommunestyret, hvor man foreslår at kommunen gir tilskudd mellom 1,5-2,5g. De andre kommunene anså dette som fornuftig, og det var enighet om at man bør samkjøre kommunenes finansieringsgrad. Det kom òg frem at kommunene har ulik praksis knyttet til tvangsmulkt og tvungen påkobling. Mens Karmøy kommune har en løpende mulkt på kr. 100,- per dag, har flere av de andre kommunene et større engangsbeløp. Fylkesmannen anbefalte på en fagsamling for noen år tilbake og heller benytte større engangsbøter enn dagbøter.

Kommunene var samstemte i at man i forkant av felles krav og retningslinjer, må få en oversikt og status over sine respektive spredte avløp, og oppdatere kartverktøyet sitt. På den måten vil man kunne slå fast hvilke husstater som kan koble seg på offentlig nett, nå eller i overskuelig fremtid, og husstater hvor dette ikke er realistisk. Dette vil gjøre det videre arbeidet mer effektivt.

- **Opprettelse av stilling(er) for oppfølging av spredte avløp**

Siste punkt som ble diskutert, var spørsmålet om opprettelse av én eller flere stillinger for oppfølging av spredte avløp. Bakgrunnen er at man i samtlige kommuner sliter med å følge opp dette. Eksempelvis rapporterer HIM, gjennom sine slamtømminger, om eventuelle avvik som kommunene ikke har kapasitet til å håndtere. Vindafjord kommune opplyste at de i løpet av vinteren kommer til å lyse ut en treårig prosjektstilling som skal følge opp spredte avløp, dersom tilsynsavgift blir vedtatt av kommunestyret i desember. Det jobbes med en tilsvarende stilling i Tysvær kommune. Elin Olsgård mente at man

trengte opptil flere stillinger for oppfølging av kommunens 3000 spredte avløp. Kjell Arne Valentinsen mente at slike stillinger burde samles, slik at man får et fagmiljø. Selv om dette vil være optimalt i et slikt arbeid, synes dette og ikke la seg gjennomføre på nåværende tidspunkt. Stillingene vil ha kontorplass i de kommunene de skal operere i. Erfaringer Vindafjord og Tysvær kommuner gjør seg, kan danne grunnlag for et tettere kommunesamarbeid om prosjektstillingene senere, f.eks. felles vertskommune. Samtlige av deltakerne var dog enige om at personene som skal jobbe inn mot spredte avløp i sine respektive kommuner trenger et forum for utveksling av kompetanse. Det bør VA-gruppen legge til rette for.

Deltakernes hovedoppgave foran neste møte blir å lage en kartskisse for sin kommune. Kartet skal tydelig vise kommunens resipienter/vannforekomster/vannskiller inndelt i sonetyper. Skissen sendes sekretariatet i god tid i forkant av møtet. På møtet vil sonetyper og antall sonetyper diskuteres, slik at man får en omforent forståelse av hvilke renskrav man skal ha.

Felles krav og retningslinjer for tett-tank-løsning, påkobling til offentlig nett for fritidsbebyggelse og tvungen påkobling diskuteres videre.

Sak 3 Sekretariatet orienterer

- Sekretariatet orienterte gruppa om Fylkesmannens svar angående deltakelse i VA-gruppa. Fylkesmannen vil møte to ganger i året. Gruppa har lagt opp til kvartalsvis møtevirksomhet, og dermed var det enighet om og i utgangspunktet invitere Fylkesmannen til møte to og fire, eller ved viktige saker. Sekretariatet vil underrette Fylkesmannen om gruppens beslutning.
- Sekretariatet orienterte gruppa om Fylkesmannens svar angående implementering av Stakkestadvatnet i regionalt miljøprogram (RMP). Fylkesmannen mener kommunene har egne virkemidler for å beskytte vannkilden. Torbjørn Pedersen sa seg enig i det, men det vil kreve båndlegging av store landbruksområder. Det vil ha store konsekvenser for bøndene i nedbørfeltet, og kan sette dem i en situasjon hvor driften ikke lenger er drivverdig. Sekretariatet ønsker videre dialog med Fylkesmannen.
- Det ble vist til en tiltakshåndbok for bedre fysisk vannmiljø utgitt av Uni Miljø. Håndboken kan være nyttig for personell i tekniske enheter som jobber i og langs vassdrag.
- Sekretariatet orienterte om statusmøter for de prioriterte vannforekomstene i kommunene Vindafjord, Haugesund og Karmøy.
- Det ble orientert om avholdt møte i arbeidsgruppa i Haugalandet vannområde 1. november. Her ble det tatt stilling til følgende:
 - Etter dialogmøter mellom fagenhetene i hver enkelt kommune, vil arbeidsgruppas medlemmer på vannområdeutvalgets møte, 5. desember, fremlegge hva som er status for deres kommunes prioriterte vannforekomster, og hvordan man ser for seg å jobbe videre.
 - Forslag til vannforekomster å overvåke i 2018.
 - Det ble diskutert forslag til disponering av vannområdets midler (kr. 290.000,-). Det er i hovedsak diskutert to forslag til bruk av midlene. 1. Overvannskampanje. Kampanjen vil rette søkelyset mot avfall som havner i overvann, både fra privathusholdninger, bedrifter, industri og butikker, og skape en holdningsendring blant folk flest. Kampanjens form er ikke avklart, men man tenker å gjennomføre

kampanjen gjennom kjøp av tjenester. 2. Seminar om arbeid i og langs vassdrag. Det ble diskutert å invitere saksbehandlere, entreprenører og personer som er involvert i den praktiske gjennomføringen av tiltak i og ved vassdrag, til et todelt seminar med en teori- og praksisdel. Vannområdekoordinator vil jobbe videre med dette, og ta dette opp med vannregionmyndigheten.

Sak 4 Orientering omkring endring av vannregionmyndighet

Det ble orientert om høringsforslaget til endringer i vannforskriften og naturmangfoldloven. I forslaget fremgår det at man ønsker å delegere vannregionmyndigheten fra fylkeskommunen til Fylkesmannen. Fylkesmannen blir regional vannkoordinator, og bestemmer om det fortsatt skal være vannområder.

VA-gruppen fremholdt de positive sidene ved den eksisterende vannforskriftmodellen, blant annet initieringen av den nevnte gruppe. Det er derfor viktig at vannarbeidet fortsatt fremmes og forankres lokalt.

Sak 5 Møteplan for Haugalandet vannområde (2018)

VA-gruppen ønsket at møtene som forløper uten Fylkesmannen starter kl. 8.30, mens møter med deltakelse fra Fylkesmannen starter kl.13.00. Det er satt opp fire møter i løpet av 2018, men antall og tidspunkt kan variere etter gruppas forogtdbefinnende.

Dato, tid	Utvalg/gruppe/seminar ol.	Vert/sted	Tema/saker
28. feb.	VA-gruppa i Haugalandet vannområde	Tysvær rådhus	
2. mai	VA-gruppa i Haugalandet vannområde	Tysvær rådhus	
13. sept.	VA-gruppa i Haugalandet vannområde	Tysvær rådhus	
4. des.	VA-gruppa i Haugalandet vannområde	Tysvær rådhus	

Eventuelt:

- Det kom innspill om å invitere en kommune som har vært aktiv i arbeidet med å følge opp spredte avløp og/eller få VA-gruppa i Jæren vannområde til å fortelle om hvordan tilsynet fungerer rundt spredte avløp på Jæren. Dette må tas opp igjen og planlegges grundigere på et senere møte.